

**AZ EURÓPAI UNIÓ
TANÁCSA**

**Brüsszel, 2011. június 20. (22.06)
(OR. en)**

11841/11

SOC 584

FELJEGYZÉS

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 10324/11 SOC 413

Tárgy: A munka és a családi élet összeegyeztetése a demográfiai változások összefüggésében
– A Tanács következtetései

A delegációk mellékelten kézhez kapják az EPSCO Tanács 2011. június 17-i ülésén elfogadott tanácsi következtetések végleges változatát.

A MUNKA ÉS A CSALÁDI ÉLET ÖSSZEEGYEZTETÉSE A DEMOGRÁFIAI VÁLTOZÁSOK ÖSSZEFÜGGÉSÉBEN

A Tanács következtetései

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA ÉS A TAGÁLLAMOK KORMÁNYAINAK A TANÁCS
KERETÉBEN ÜLÉSEZŐ KÉPVISELŐI,

EMLÉKEZTETVE ARRA, HOGY

- 1) a munka és a családi élet összeegyeztetése az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkében és 3. cikkének (3) bekezdésében, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés 8. cikkében említett, a nők és a férfiak közötti egyenlőség megvalósításának európai szinten elismert fontos eszköze;
- 2) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 153. cikke (1) bekezdésének i) pontja szerint az Unió támogatja és kiegészíti a tagállamok tevékenységeit a férfiak és nők munkaerő-piaci esélyegyenlősége és az egyenlő munkahelyi bánásmód területén;
- 3) az Európai Unió Alapjogi Chartájának¹ 9. cikke kimondja, hogy a házasságkötéshez és a családalapításhoz való jogot az e jogok gyakorlását szabályozó nemzeti törvények szerint biztosítani kell;
- 4) az Európai Unió Alapjogi Chartája 33. cikkének (1) bekezdése kijelenti, hogy a család jogi, gazdasági és szociális védelmet élvez;

¹ HL C 364., 2000.12.18., 1. o.

- 5) a tagállamok feladata a nemzeti közpolitikájukkal összhangban lévő, a családok támogatását célzó szakpolitikák kialakítása²;
- 6) az Európai Tanács 2006 márciusában hangsúlyozta, hogy tekintettel az Európai Unióban tapasztalható demográfiai változásokra, növelni kell a foglalkoztatási arányt, továbbá támogatni kell a munka és a családi élet összeegyeztethetőségét³, 2007. márciusi következtetéseivel⁴ pedig létrehozta a „szövetséget a családokért”, amely a családbarát politikákkal kapcsolatos vélemények és ismeretek cseréjének színhelyéül szolgál;
- 7) a Bizottság az „Európa demográfiai jövője: kovácsoljunk lehetőséget a kihívásból!” című, 2006. október 12-i közleményében⁵ nagy fontosságot tulajdonított annak, hogy a szakpolitikák jobban alkalmazkodjanak az új demográfiai realitásokhoz, később pedig elfogadta a demográfiai kérdésekkel foglalkozó szakértői csoport létrehozásáról szóló határozatot⁶;
- 8) a 2010 novemberében megrendezett harmadik demográfiai fórum résztvevői – mindenképp az „európai szövetség a családokért” keretében végzett tevékenységek számbavételével – megvizsgálták, hogy milyen lehetőségek vannak a családok támogatására a nemzedékek közötti szolidaritás biztosítása érdekében;

² A Tanács 2007. május 23-i következtetése (9317/1/07, 3. o.).

³ 7775/1/06, 24. o.

⁴ 7224/07, 8. o.

⁵ 14114/06 (COM (2006) 571 végleges).

⁶ 2007/397/EK: A Bizottság 2007. június 8-i határozata a demográfiai kérdésekkel foglalkozó szakértői csoport létrehozásáról HL L 150., 2007.6.12., 5. o.).

- 9) az Európai Uniónak a foglalkoztatást és az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést célzó új stratégiája, az Európa 2020 stratégia⁷ segíteni fogja a tagállamokat és az Európai Uniót a versenyképesség, a termelékenység, a növekedés, a társadalmi kohézió és a gazdasági konvergencia magas szintjének megvalósításában; a stratégia egyik kiemelt célja 75 %-ra emelni a foglalkoztatási rátát a 20–64 éves nők és férfiak körében, e cél elérésének pedig alapvető előfeltétele minden olyan intézkedés, amely az Európa 2020 stratégiát támogatja;
- 10) az Európai Parlament 2004-ben elfogadta a munka, a családi élet és a magánélet összeegyeztethetőségéről szóló állásfoglalást⁸;
- 11) az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. március 14-én elfogadta a családról és a demográfiai változásokról szóló véleményét⁹, 2011. május 4-én pedig „A családpolitika szerepe a demográfiai változás folyamatában: a tagállamok legjobb gyakorlatainak megosztása” című véleményét¹⁰;

FIGYELEMBE VÉVE, HOGY

- 12) a Tanács 2007 májusában hangsúlyozta, hogy a népesség összetételében a demográfiai változások következtében tapasztalható változások hatással lesznek a társadalmi élet szerkezetére és a gazdaságra is. Hangsúlyozta továbbá, hogy ezekre a kihívásokra koherens, hosszú távú stratégiákkal kell választ adni. A családok és a családpolitikák Európai Unión belüli különbözőségének teljes tudatában a családok megfelelőbb támogatása és a gyermekek jólétének növelése, valamint a munka, a családi élet és a magánélet összeegyeztetése a gondoskodási felelősséggel tartozó nők és férfiak esetében döntő fontosságú az életminőség javítása és Európa gazdasági fejlődése szempontjából¹¹;

⁷ Az Európai Tanács következtetései, 2010. június 17. (13/1/10, 1. o.).

⁸ 2003/2129(INI).

⁹ SOC/245 - CESE 423/2007.

¹⁰ SOC/399 - CESE 804/2011.

¹¹ 9317/1/07, 5. o.

- 13) a nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó bizottsági stratégia (2010–2015) rámutat, hogy a tagállamokban bevezetett, a munka és a magánélet összeegyeztetését célzó intézkedések a foglalkoztatott nők és férfiak nagyobb számát és viszonylag fenntartható születési rátákat eredményeztek¹²;
- 14) a Bizottság 2011-ben közzétett, „Több, idősebb és sokféle európai polgár” című 2010. évi demográfiai jelentése¹³ mindenekelőtt azt hangsúlyozza, hogy az európai országokban a közelmúltbeli emelkedés ellenére továbbra is alacsonyak a születési ráták, és ez végső soron a népesség idősödéséhez és csökkenéséhez vezet;
- 15) a Bizottság finanszírozta a „FAMILYPLATFORM” elnevezésű projektet, amely az érdekeltekkel folytatott gyümölcsöző párbeszédnek köszönhetően fontos adatokkal járul hozzá az Európai Unió társadalmi-gazdasági és társadalomtudományi kutatási programjának a családkutatással és a családpolitikával kapcsolatos részéhez¹⁴;
- 16) a nemek közötti egyenlőségről szóló európai paktum (2011–2020) hangsúlyozza, hogy a nők és a férfiak közötti egyenlőség javítása, és ezen belül is a nők és a férfiak munkaerő-piaci részvételének biztosítása, valamint a demográfiai kihívások kezeléséhez való hozzájárulás céljából a nők és a férfiak számára egyaránt elő kell segíteni a munka és a magánélet ideálisabb egyensúlyát egész életük során¹⁵;

HANGSÚLYOZVA, HOGY

- 17) habár a megfelelő, fenntartható családpolitikák kialakítása a tagállamok felelőssége, az ezen a területen folytatott európai eszmecserék határozottan segíthetik az Európa 2020 stratégiában kitűzött célok elérését;

¹² 13767/10 ADD 1 ADD 2, 4. o.

¹³ 8584/11 ADD 1 ADD 2 ADD 3 ADD 4.

¹⁴ http://ec.europa.eu/research/social-sciences/index_en.html

¹⁵ 7370/11 SOC 205, 6. o.

- 18) a szociális partnerek mind tagállami, mind európai szinten fontos szerepet játszanak a munka, a családi élet és a magánélet összeegyeztetését célzó szakpolitikák végrehajtásában és az azokhoz való hozzájárulásban;
- 19) a munka és a családi élet összeegyeztetésére irányuló intézkedések erőteljesebb támogatása elő fogja segíteni, hogy nőknek és a férfiaknak nagyobb lehetőségük legyen a munka és a családi élet közötti egyensúly kialakítására, továbbá hozzá fog járulni az Európai Unió legfontosabb szakpolitikai céljainak eléréséhez, különösen a növekedést és foglalkoztatást, a szakképzett munkaerő hiányának csökkentését, a családok jólétét, a kiszolgáltatott csoportok társadalmi befogadását, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőséget illetően;
- 20) az Európai Unió egyes földrajzi térségeiben a nagyarányú ifjúsági munkanélküliség és a munkahelyek bizonytalansága jelentős hatással lehet a fiatalok családalapítással kapcsolatos döntéseire;
- 21) ahhoz, hogy a demográfiai kihívásokat sikeresen kezelni tudjuk, határozottan fel kell lépni a munka és a családi élet összeegyeztetését gátló akadályok eltávolítása érdekében, hiszen ezek visszatartják az európai polgárokat a gyermekvállalástól;
- 22) a férfiaknak a munka és a családi élet összeegyeztetését célzó intézkedésekben való aktív részvétele és az intézkedésekbe való bevonása kulcsfontosságú a munka és a családi élet közötti egyensúly megteremtéséhez, hiszen a családbarát foglalkoztatási politikák, illetve a fizetés nélküli munkában és a háztartási feladatokban való egyenlő részvétel mind a nők, mind a férfiak érdekeit szolgálja. E tekintetben kellő figyelmet kell fordítani a nemi sztereotípiák megszüntetésére;

ÜDVÖZÖLVE

- 23) a demográfiaért és családpolitikai kérdésekért felelős miniszterek 2011. április 1-jén Gödöllőn tartott informális ülését, amelyen a résztvevők elismerték, hogy a nők és a férfiak közötti egyenlőség előmozdítására irányuló fellépések, valamint az eredményes családpolitikai intézkedések fontos szerepet játszhatnak a munka és a családi élet összeegyeztetésének biztosításában és a demográfiai kihívások leküzdésében;

TUDOMÁSUL VÉVE

- 24) a munka és a családi élet összeegyeztetésének a demográfiai folyamatokra gyakorolt hatásáról szóló nyilatkozatot, amelyet a spanyol–belga–magyar elnökségi trió és a soron következő lengyel elnökség írt alá 2011. április 1-jén, a demográfiaért és családpolitikai kérdésekért felelős miniszterek gödöllői informális ülésén;

FELKÉRIK A TAGÁLLAMOKAT ÉS A BIZOTTSÁGOT, HOGY

- 25) a jövőbeli pénzügyi keretről folytatott tárgyalások sérelme nélkül a továbbiakban is valósítsanak meg közösen finanszírozott európai, tagállami, regionális és helyi szintű kezdeményezéseket a kohézió elősegítése és a jobb foglalkoztatási lehetőségek megteremtése érdekében, többek között a férfiak családban betöltött szerepének, a nők és a férfiak közötti egyenlőségnek, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetésének az elősegítése révén az alábbiak segítségével:

- a) a rugalmas munkaidő, illetve a különböző típusú szabadságok ösztönzése a férfiak és a nők számára egyaránt;
- b) a kötelező beiskolázási életkornál fiatalabb gyermekek számára nyújtott megfelelő, megfizethető és magas színvonalú gyermekgondozási szolgáltatások kínálatának a javítása az ilyen szolgáltatások iránti kereslet figyelembevételével és a tagállamok gyermekgondozási gyakorlataival összhangban annak érdekében, hogy az Európai Tanács 2002. márciusi barcelonai ülésén kitűzött célok megvalósulhassanak¹⁶;
- c) az egyéb eltartott személyek számára biztosított gondozási lehetőségek bővítése;
- d) a gondozó munkát végzők képzésének és szakképesítésük megszerzésének biztosítása;
- e) a munkáltatók ösztönzése arra, hogy munkavállalóiknak biztosítsanak gyermekgondozási szolgáltatásokat és igény szerint egyéb családtámogatási lehetőségeket, többek között családbarát munkaerő-piaci lehetőségeket;

¹⁶ A nemek közötti egyenlőségről szóló európai paktum (2011–2020), 7370/11, 8. o.

- 26) az európai és tagállami szintű, releváns szakpolitikák kialakítása és végrehajtása során vegyék figyelembe a családok – különösen a kiszolgáltatott családok, köztük a nagycsaládok és az egyszülős családok – eltérő szükségleteit és igényeit;
- 27) gyűjtsék össze a már létező eszközök, erőforrások és szervezetek keretében meghozott intézkedéseket és az eddig elért eredményeket az egymástól való tanulás, és különösen a családpolitikával kapcsolatos legjobb gyakorlatok tagállamok közötti cseréje érdekében, elsősorban a „szövetség a családokért” keretében;

FELKÉRIK A BIZOTTSÁGOT, HOGY

- 28) az Európa 2020 stratégia valamennyi vonatkozása és kiemelt kezdeményezése terén támogassa minden család jólétének, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőségnek az elősegítését;
- 29) adott esetben az Eurostaton keresztül fejlesszen tovább egy közös összeurópai adatbázist, amelyből időszerű, összehasonlítható és releváns statisztikák és mutatók nyerhetők a munka és a családi élet összeegyeztetésére vonatkozóan, különösen a gyermekgondozási és az egyéb eltartott személyek számára biztosított gondozási lehetőségekkel, a rugalmas munkaidővel, a családi okokból igényelhető szabadság igénybevételével, valamint a családok megnövekedett mobilitása okozta változásokkal kapcsolatban, figyelembe véve a demográfiai előrejelzéseket és a demográfiai változásoknak a munka és a családi élet összeegyeztetését segítő jelenlegi rendszerekre gyakorolt hatását;
- 30) a továbbiakban is kezdeményezzen és végezzen megfelelő kutatásokat azon tényezők megismerése céljából, amelyek a nőknek és a férfiaknak a munka és a családi élet összeegyeztetésére vonatkozó lehetőségeit és a gyermekvállalásra vonatkozó elképzeléseit, illetve a különböző korcsoportok és nemzedékek e kérdésekhez való viszonyulását befolyásolják;
- 31) erősítse meg a már kialakult szervezeti kereteket, amelyeken belül a tagállamok, a helyi közösségek, a szociális partnerek, a nem kormányzati szervezetek és más érintettek tanulhatnak egymás tapasztalataiból, és ezt a családok részére biztosított feltételek javítására használhatják, különös tekintettel a következőkre:

- a) teljes mértékben használják ki az érintett uniós szervek – például az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért – kapacitásait a családok helyzetével, a családbarát szakpolitikákkal, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetésével kapcsolatos kutatások végzésében, abból a célból, hogy pontosabb ismeretekkel rendelkezünk az említett szakpolitikák eredményessége és a kapcsolódó szakpolitikai területekkel való kölcsönhatása tekintetében;
- b) e tekintetben használják fel a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete által rendelkezésre bocsátott adatokat és elemzéseket arra vonatkozóan, hogy hogyan alakul a nők és a férfiak helyzete egész életük során, valamint az életciklus-politikákra vonatkozóan, figyelembe véve különösen a munka és a családi élet összeegyeztetését;
- c) támogassa a demográfiai kérdésekkel foglalkozó szakértői csoportot a demográfiai változások figyelemmel kísérése, illetve az Európa demográfiai jövőjéről szóló 2006. október 12-i bizottsági közleményben¹⁷ meghatározott alapvető szakpolitikai irányok követése terén végzett munkájában;

Az „európai szövetség a családokért” a vélemények és az ismeretek megosztását szolgáló fórum, amely az Európai Unió és tagállamai folyamatos elkötelezettségét mutatja a családbarát szakpolitikákkal kapcsolatos kérdéseknek a demográfiai változásokkal összefüggésben történő kezelése tekintetében;

- 32) folytassa az „európai szövetség a családokért” által elért eredmények értékelését, és rendszeresen ismertesse megállapításait;
- 33) továbbra is használja hatékonyan azokat a rendelkezésére álló információforrásokat, amelyek az uniós intézményi kereteken kívüli szervezeteknél találhatók, így például az OECD családokkal kapcsolatos adatbázisát és az Európa Tanács családpolitikai adatbázisát;
- 34) folytasson konzultációt a tagállamokkal egy arra irányuló javaslatról, hogy 2014 legyen a családok éve az Európai Unióban;

¹⁷ COM(2006) 571.

FELKÉRIK A SZOCIÁLIS VÉDELEMMEL FOGLALKOZÓ BIZOTTSÁGOT ÉS A
FOGLALKOZTATÁSI BIZOTTSÁGOT, HOGY

- 35) a megbízatásuk és munkaprogramjuk meghatározta kereteken belül fordítsanak kellő figyelmet azoknak a támogatási politikáknak az azonosítására, amelyek hatékonyan segíthetik a családok megfelelő életszínvonalának, valamint a munkavégzés és a családi élet összeegyeztetésének a biztosítását;

FELKÉRIK A TAGÁLLAMOKAT, HOGY

- 36) hozzanak megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy elősegítsék a nők és a férfiak számára a munka és a családi élet közötti egyensúly javítását, amint ezt többek között a nemek közötti egyenlőségről szóló európai paktum (2011–2020)¹⁸ is hangsúlyozza;
- 37) javítsák és frissítsék az „európai szövetség a családokért” internetes portáljának tartalmát. Ezen a portálon kell összegyűjteni a meghozott intézkedésekkel, a vélemény- és eszmecserékkal, valamint az elért eredményekkel kapcsolatos információkat, továbbá a tagállamok, a szociális partnerek és a nem kormányzati szervezetek által közölt releváns információkat.

¹⁸ 7370/11, 6. o.